

El pensament feble

Un amic, filòsof prestigiós, em deia no fa massa que una de les mancances des de les últimes dècades del segle XX és la de no disposar d'un pensament filosòfic potent, capaç de plantejar respostes sòlides als reptes del moment present. En altres termes, que encara som deutors dels grans pensadors moderns, els que van sorgir a partir del segle XVI i arriben fins ben entrat el segle XX. No es tracta pas de fer una lliçó de filosofia sinó d'adonar-nos de com és de necessari repensar, anant al fons, moltes de les idees que s'havien considerat vàlides i suficients per a la comprensió i la projecció de la societat, si més no europea, dels nostres dies.

Tot plegat és el que algú va mal anomenar "post-modernitat", com si fos superació de la modernitat, i que es podria concretar en el "pensament feble" de G. Vattimo o la "modernitat líquida" de Z. Bauman. Expressions que es contraposaven al concepte de solidesa, que correspondria al passat, i que aleshores ja no era oportuna davant del canvi constant, de la manca de certesas o dels efectes de la interculturalitat. S'imposava, doncs, el relativisme, la tolerància i l'eclecticisme davant de qualsevol ideologia més vertebrada, forta. Es tractava, també, de superar la pràctica dels partits polítics tradicionals i de donar veu als col·lectius marginats, tot evitant els conflictes bèl·lics que podien portar-nos a l'autodestrucció.

Tot just entrat el segle XXI ja s'ha vist el fracàs d'aquells plantejaments, abandonats pels seus propis autors, davant l'impacte de la globalització, de la manca de lideratge d'Europa en el Món, de l'augment de la pobresa i del domini incontrolat dels grans poders econòmics. La capacitat de penetració, i de manipulació, dels mitjans de comunicació posen en qüestió una suposada llibertat personal que no podia ser condicionada per res ni per ningú. L'individualisme, que s'ha accentuat en aquest temps, acompanyat de la fragilitat ideològica explica el tipus de valors, també tous, que imperen en una part molt important de la societat.

La crisi en la que estem immersos és també, en part, conseqüència d'aquella feblesa per la manca d'anàlisi crítica de la realitat i de reflexió sobre els valors i les actituds personals. Ara es reclama un reforçament moral, ètic, però per la intempèrie del pensament es recorre massa sovint a discursos del passat, de caràcter populista i fins i tot demagògic que esdevenen finalment irrealis.

Com s'ha dit, la mateixa crisi pot esdevenir, malgrat tot, una oportunitat més enllà de la resistència, de la cridòria o de la indignació. S'ha posat de manifest que el materialisme que tot ho ha envaït no contribueix a la vertebració profunda de la persona, com tampoc ho fa la creença en un creixement constant també material. Un i altre es fonamenten finalment en la injustícia. Ens caldrà reconèixer la feblesa, l'error, i cercar els mitjans per enfortir-nos com a persones, capaces de raonar pel nostre compte a partir d'una formació, d'una educació, que ens hi hauria d'ajudar, sense menystenir la recuperació de pensaments "forts", amb la necessària relectura, que ja s'havien plantejat realitats prou semblants. Cal tornar-se a fer grans preguntes sobre la persona i sobre el món.

Mentre maldem per intentar resoldre les necessitats més immediates, que no tenen espera, també s'haurien de posar les bases d'un altre món possible i en aquest punt l'aportació de pensadors seriosos, no pas de tertulians, és indispensable. Torna a ser l'hora de la filosofia.

Jaume Dantí i Riu

- MERCERIA
- PERFUMERIA
- GÈNERES DE PUNT
- OBJECTES DE REGAL
- PAPERERIA
- PERIÒDICS

Gema

Telèfon 93 844 89 31
Plaça de l'Ajuntament
SANTA EULÀLIA DE RONÇANA